

Fitxa 14

GIH 14: Itsaspeko bizia

Iraupena: 55-80 minutu
(saio bat edo saio bat eta erdi)

Jardueraren deskribapena

Saio honetan, Garapen Iraunkorrerako 14. Helburua landuko da: "Itsaspeko bizia". Irakasleak nahi duenean erabil dezake fitxa hau, unitate didaktiko hau aurkezteko lehen fitxa landu ondoren. Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza-orduetan egin daiteke, edo gaia ikasgaiaren programazio didaktikoan egoki txerta daitekeela uste dugunean.

Saio honetan, hainbat kontzeptu landuko dira:

- Garapen Iraunkorrerako 14. Helburua zer den ("Itsaspeko bizia").
- Garapen iraunkorraren eta "Itsaspeko bizia" helburuaren arteko lotura, eta gainerako GIHein duen lotura.
- Arrantza jasangarria.
- Itsas ekosistemen babesa.

Kontzeptuak modu erakargarrian lantzeko asmoz, fitxa honetan zenbait euskarri erabil-tzea proposatzen da. Bideoak, web-orriak eta abar egongo dira erabilgarri, baliabideak eta materialak atalean.

Bestalde, ikasleek kontzeptuak eta edukiak errazago barnera ditzaten, talde-dinamika bat egitea proposatzen da. Talde-dinamika hori hurrengo atalean azalduko dugu.

Helburu didaktikoak

- Itsas ekosistemak babesteak giza biziarentzat duen garrantziari buruz kontzientziaztea.
- Itsaspeko biziak jasan beharreko arrisku nagusiei buruz hausnartzea, eta arrisku horiek giza ekintzekin lotzea.
- Itsaspeko biziaren jasangarritasuna bermatzeko neurriak eta aldaketak baloratzea.

Saioaren garapena

Saio hau hasteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuak zer diren gogoratuko du. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 14. Helburua modu erraz eta motibagarrian azaltzeko, 2 minutuko bideo hau jar daiteke:

GIH 14| Itsaspeko bizia

<https://www.youtube.com/watch?v=IXec8YlxyTo>

Bideoa ikusi ondoren, helburu horren erronka nagusiak zein diren hausnartuko du ikasle bakoitzak bakarrik, eta gero, ikasleek hausnarketa egingo dute denek batera (10 minutu). Honako galdera hauek egin daitezke: Zer gertatuko litzateke itsaspeko bizia desagertuko balitz? Nola erregulatzen dute klima ozeanoek?

Jarraian, ikasleak 4 taldetan banatuko dira, eta "Ozeanoen arazoak" gaiari buruz ikertuko dute (35-55 minutu). Talde bakoitzak arazo jakin bati buruzko informazioa bilduko du Internet erabiliz, eta, gero, aurkezpen bat egingo du gainerako ikaskideen aurrean (3-4 minutu talde bakoitzak). Nahi izanez gero, ikasleei denbora gehiago eman dakieke diapositibak ere erabil ditzaten aurkezpenean. Ikasleek honako arazo hauei buruz ikertzea proposatzen da:

- Gehiegizko arrantza: Zer da? Zer ondorio ditu? Zer neurri proposatzen dituzu itsaspeko bizia babesteko?
- Kutsadura: Zein dira ozeanoen kutsatzaile nagusiak? Zer ondorio ditu kutsatzaile mota bakoitzak? Zer neurri proposatzen dituzu ozeanoen kutsadura murrizteko?
- Klima-aldaketa: Zer ondorio ditu ozeanoen tenperaturak gora egiteak? Eta zer ondorio geroz eta CO2 gehiago egoteak? Zer neurri proposatzen dituzu klima-aldaketaren inpaktua txikitzeko?
- Kostaldean eraikitzea: Zer-nolakoak dira kostaldean eta itsasoan egin ohi diren eraikinak? Zer ondorio kaltegarri ditu hori egiteak itsaspeko biziarentzat? Zer neurri proposatzen duzu kostaldeak babesteko?

Egoki irudituz gero, irakasleak honako termino hauetako batzuetara bidera dezake ikasleen ikerketa:

- Gehiegizko arrantza: legez kontrako arrantza, arrantza jasangarria, nazioarteko urak, arrantza-kuota, eskuz egindako arrantza.
- Kutsadura: metal astunak, legez kontrako isurtzeak, hondakinen kudeaketa, material biodegradagarriak.
- Klima-aldaketa: ozeanoen azidotzea, itsas mailaren igoera.
- Kostaldean eraikitzea: dikeak, petrolio-plataformak, Kostalde Legea, babestutako eremuak.

Ebaluaketa eta hausnarketa

Aurkezpenen kalitatea ebalua daiteke, bai eta diapositiben edukia ere, aurkezpenean diapositibarik balego.

Baliabideak eta materialak

- Proiektorea eta bozgorailuak
- Arbela
- Ordenagailuak eta Internet, talde-lanerako
- Garapen Iraunkorrerako 14. Helburuari buruzko bideoa (2 minutu):
<https://www.youtube.com/watch?v=IXec8YlxyTo>
- Garapen Iraunkorrerako 14. Helburuari buruzko informazio gehiago lortzeko web-orria:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/oceans/>